

Efter avslutat kurstillfälle fyller kursansvarig i denna mall. Prefekt/programansvarig beslutar om mallen ska kompletteras med ytterligare uppgifter/frågor.

Kurskod 1RS027	Kurstitel Specifik omvårdnad 1, verksamhetsförlagd utbildning	Högskolepoäng 4,5 hp
Termin 2	Tidsperiod 2020-05-18 - 2020-06-07	

Kursansvarig Karin Mattsson	Examinator Eva Broberger
Övriga medverkande lärare Maria Ardelius	Övriga medverkande lärare Sophie Curbo, Anette Forss, Fatima Edström (KTC Sös), Olle Berge (KTC Sös)

Antal registrerade studenter 40	Antal som inte fullföljt kursen 1	Antal godkända efter ordinarie tillfälle 37
---	---	---

Slutsatser vid föregående kursutvärdering

Svarsfrekvensen från vårterminen 2019 var 33 %. Kursens planering utgick från kursplanen gällande fr.o.m. vårterminen 2017. Det framgick vid diskussion med tidigare kursansvarig att upplägget behövde förändras då kursmoment flyttats till utbildningens första termin. En föreläsning med diskussioner om människan ur ett livsloppsperspektiv och behovet av medkänsla (compassion) vid korta möten i vården tillkom, samt en workshop om medkänsla och etik. Dessa inslag upplevde en del studenter upplevde som alltför ”filosofiskt” och personligt medan de av andra uppskattades. Inför kommande läsår planerades en kursutveckling syftad till att öka studenternas förståelse för betydelsen av ett personcentrerat förhållningssätt vid korta vårdmöten. Redan i termin 1 föreslogs en anknytning av teorin inom omvårdnad och etik till den praktiska yrkesutövningen som röntgensjuksköterska genom scenarior med obligatoriskt deltagande, vilket ledde till att kursansvarig samt Maria Ardelius träffade termin-1-studenterna under ett seminarium i oktober 2019 .

Gällande examinationen i *Specifik omvårdnad 1* (4,5 hp) föreslogs en utformning liknande examinationen i motsvarande kurs i BMA-programmets termin 3 (*Generell omvårdnad – klinisk utbildning*, 4,5 hp) för studenter med inriktning klinisk fysiologi. Där utgör den skriftliga examinationen en reflektion kring ett patientmöte från VFU utifrån Moxnes etiska reflektionsmodell, den skriftliga uppgiften ligger även som grund för ett seminarium på sista kursdagen.

I kommande kurser bör VFU-placeringarna ske på vårdenheter med ineliggande patienter och dygnet-runt-vård, gärna i studentpar (peer-learning), om möjligt på regionens olika **geriatriska avdelningar**. Där finns många möjligheter att utvecklas för studenterna genom att de kan uppleva betydelsen av person-centrerad omvårdnad, teamarbete i mångprofessionella team och själva träna sin kommunikation med patienter och vårdteamet runt dessa.

Beskrivning av genomförda förändringar sedan föregående kurstillfälle

Under hösten 2019 reviderades kursplanen utifrån slutsatserna i kursutvärderingen från VT19. Under våren 2020 stod det dock klart att det skulle bli omöjligt att ordna VFU-platser på regionens vårdavdelningar. Corona-pandemin medförde en mycket ansträngd situation där vårdavdelningar gjordes om till Covid-19-avdelningar. I början av april fick kursansvarig kontakt med Fatima Edström, samordnare för VIL på *Utbildnings- och Innovationscenter* Södersjukhuset. Fatima föreslog aktiviteter på KTC SöS (UiC) som alternativ till den VFU som inte gick att genomföra. Efter delande av kursplan med lärandemål samt möten via Zoom schemalades vecka 21 som en introduktionsvecka. Därefter gavs KTC-aktiviteter under vecka 22–23, med 1,5 dags obligatorisk närvaro för 10 grupper om fyra studenter vardera. På KTC gavs undervisning och praktisk träning enligt nedan:

- **Dag 1, förmiddag:** genomgång av vitalparametrar och NEWS2 med instruktörer från Utbildningscenter. Självständig träning på studentkamrat puls- och blodtryckstagnung och andningsfrekvens.
- **Dag 1, eftermiddag:** simulering av korta patientfall tillsammans med undersköterska. Enklare medicinska tillstånd relevanta för studenter tidigt i utbildningen ex blodtrycksfall men där kommunikation och samarbete med annan yrkeskategori är fokus. Återkoppling i mindre grupp med simuleringsinstruktörer från UiC. Detta ger även träning av kommunikation med annan yrkeskategori. Träning av venprovtagning, PVK, sc. och im. injektion på attrapper. Kapillärprovtagning genom att se och känna på det material som används.
- **Dag 2:** basal omvårdnad med hygien, förflyttning och matsituation med handledning av ett tvärprofessionellt team (sjuksköterska, undersköterska, fysioterapeut/ergonom) vilket innebär träning i kommunikation med annan yrkesgrupp. Det digitala verktyget *Smart Training Platform* ger en simulering av en vårdavdelning, där även kallelse- och larmsystem finns för studenterna att agera på.

Under övningarna på KTC användes verklighetstroga patientfall (cases) som simuleringarna utgick ifrån och studenterna reflekterade kring. Innan övningarna krävdes en förberedelse genom att studenterna läste på i Vårdhandboken samt såg filmerna i ”Clinical skills”. Med tanke på den pågående Corona-pandemin kontaktades även Sophie Curbo (lärare på LabMed) för samarbete och medverkan i kursen, vilket skedde genom att inspelade föreläsningar om grundläggande mikrobiologi, mikrobiell patogenes, SARS-CoV-2, Covid-19 samt aseptik och hygien lades in på kursplatsen i Canvas.

Då samtliga utbildningslokaler på Campus Flemingsberg stängdes den 18 mars, krävdes ett nätbaserat upplägg av kursträffarna som inledde och avslutade kursen. För att uppnå lärandemålet om lagar och författningar i vården fick studenterna genomföra en delexamination utifrån [Vårdhandbokens kapitel Ansvar och regelverk](#) med ett kunskapstest kopplat till varje lagstiftningsområde. I den individuella skriftliga examinationen skulle studenten beskriva och reflektera över ett möte mellan en personal (som kunde vara studenten själv) och en patient eller anhörig, samt knyta sina reflektioner till litteratur. Mötet mellan patient och personal kunde vara ett möte från en tidigare VFU på en radiologavdelning eller ett möte studenten haft då hen själv varit patient eller varit anhörig till en patient. Studenten kunde också välja att skriva examinationen utifrån filmen [Barbara – the whole story](#). För godkänt betyg krävdes dessutom att studenten presenterade sina reflektioner och förde ett resonemang med sina kurskamrater under ett kursavslutande seminarium via Zoom. Då studenterna inte tidigare skrivit en reflekterande hemexamination på detta sätt lades två Zoom-förlagda handledningstillfällen in i schemat.

Metod(er) för studentinflytande

Studenterna informerades innan kursstart om det förändrade kursupplägget som orsakats av Coronapandemin och att de därför inte kunde erbjudas VFU på vårdavdelning. I kursen *Radiografi – verksamhetsförlagd utbildning 2* som just avslutats hade studenterna på regionens radiologavdelningar i flera fall mött patienter som drabbats av Covid-19, vilket gjorde att de var förberedda på den förändrade situationen. Då en tanke fanns att studenterna känt oro och rädsla kring mötet med patienter som potentiellt kunde bära på smitta, ombads Sophie Curbo att delta vid kursintroduktionen. Där gavs studenterna möjlighet att reflektera över och beskriva sina tankar kring den nyss genomförda VFU-perioden och lyfta eventuellt fortsatt behov av stöd. Förutom den slutliga skriftliga kursutvärderingen gjordes alltså uppföljning med studenterna under de kursträffar som skedde med lärare via Zoom och handledare på KTC SöS.

Svarsfrekvensen VT20 från den automatiskt genererade skriftliga kursvärderingen var 39 % (14 svar från utskick till 36(!?) studenter).

Sammanfattning av studenternas svar på kursvärdering

Spridningen av svaren i enkätens grafer är stor, med få omdömen från de lägre och fler till de högsta. Ett exempel på detta gäller frågan *Jag uppfattar att jag genom denna kurs utvecklat värdefulla kunskaper/färdigheter*, där två studenters svar anger att de inte utvecklat värdefulla kunskaper och färdigheter. Flera studenter tycker dock att de gjort detta i hög grad (6) och mycket hög grad (4). Lärandemålen upplevs uppfyllda, trots att "den röda tråden" inte varit synlig för alla och att kursen inte av alla upplevts stimulera till vetenskapligt förhållningssätt (median 4). Medianen ligger i alla frågesvar på 4,0 utom i frågan *Jag har fått träna ett vetenskapligt förhållningssätt genom att granska och värdera ny kunskap* där medianen är 3.

När det gäller den psykosociala miljön lyfts övningarna på KTC i fritextsvaren fram som mycket positiva, en annan student var nöjd med allt.

- *Jättebra övningar på KTC*
- *Allt var bra*

Då studenterna under kursträffar via Zoom (introduktionstillfället, föreläsningar, workshops, handledningstillfällen och slutseminariet) fick möjlighet att beskriva egna erfarenheter från vården upplevdes det av två studenter som att andra tog upp "olämpliga ämnen" och att dessa studenter borde begränsats av lärarna.

- *Vi pratade om ämnet under första Zoom mötet. Därefter skulle vi ta upp personliga upplevelser där det spårade helt. Vi gick in på olämpliga ämnen som inte hade med kursen att göra.*

I de extra frågor som lagts till kursvärderingen pga. den nya situationen där varken teoretisk undervisning eller verksamhetsförlagd utbildning kunnat ges som tidigare verkar det i i en del av studenternas frisvarstexter som att de utgått från den VFU de hade på radiologavdelningar i den föregående kursen.

- *Min VFU-placering var väl ej inställd?*
- *Jag utförde min praktik på röntgenavdelningen utan några problem.*

Flera studenter anger att anpassningen av uppgifterna pga. den rådande Covid-19-pandemin fungerat tillfredsställande. Som kursen styrkor anges:

- *Allt*
- *Vi fick en bra inblick i hur patienterna på en vårdavdelning har det innan de kommer till röntgen*

- *KTC-aktiviteterna och lärarna på SöS (fyra studenter)*
- *Bra planering och kontakt med lärarna*
- *Att man kunde diskutera och arbeta i grupp fast vi var hemma*
- *Fantastiska lärare!*

På frisvarsfrågan om vad som kan förbättras i kursen tycker ett par studenter att upplägget var bra. En student skulle vilja ha en mer utmanande tenta, en annan behövde mer förklaring angående hemtentan. Två studenter skriver att denna kurs skulle kunna ligga före VFU-perioden, vilket tolkas som om den borde vara placerad innan studenternas första VFU på en radiologavdelning.

Studenterna tycker att de överlag haft tillgång till de resurser som behövdes för att klara av den webbaserade undervisningens aktiviteter. Elva studenter tycker den digitala lärandemiljön med Canvas och Zoom var lämplig (median 5,0), men en student skriver som fritextsvar att det var svårt att ställa frågor till läraren via Zoom eftersom många studenter ville prata samtidigt. Två studenter upplevde den digitala lärandemiljön som olämplig, de flesta tyckte dock att förändringarna i kursen pga. Covid-19 kommunicerats tydligt (median 4,5).

På frågan om man vill dela något om hur det varit att genomföra VFU/KTC-aktiviteterna beskriver studenterna att *lärarna vi hade på ktc var superbra och väldigt tillmötesgående, det har varit intressant, att lärarna har hanterat allt väldigt bra under covid-19 pandemin, att man haft väldigt bra VFU/KTC-aktiviteter och att VFU/KTC varit det bästa med kursen, att det varit superbra.*

När det gäller den hur den digitala /webbaserade undervisningen genomförts anger några att diskussionerna och undervisningen via Zoom kan förbättras genom en striktare struktur från lärarens håll för att den röda tråden ska kunna hållas. Fördelarna med digital/webbaserad undervisning är att det känns *mer effektivt*, att man kunde gå tillbaka om det är något man inte förstår, att man som student *vågar ställa fler frågor och vara delaktig när man inte befinner sig i samma rum* och att det *inte är en fördel förutom att man kunde få handledning i hur examinationen skulle se ut*. En student skriver att lösningen med webbaserad undervisning under Corona-krisen var bra, men att det blev *svårt att kommunicera med varandra*.

Lärarna i kursen upplevdes vara tillmötesgående för idéer och förslag gällande den webbaserade undervisningen.

Kursansvarigs reflektioner kring kursens genomförande och resultat

Trots att kursupplägget förändrades pga. Covid-19 kunde samtliga lärandemål i kursplanen uppfyllas genom de bedömningskriterier som angavs i instruktionerna på Canvas. Delexaminationen kring lagstiftning och författningar som rör vården har ingen av studenterna specifikt nämnt i utvärderingen. Ur lärarens perspektiv fungerade det nätbaserade testet via Vårdhandboken mycket bra och alla studenter genomförde testet enligt instruktionerna.

En svaghet, som måste åtgärdas i kommande kurser är att studenterna inte förstår varför eller hur de ska använda litteraturen i den skriftliga hemexaminationen om ett patientmöte i vården. Bara ett par studenter kunde föra en argumentation utifrån litteraturen i sin text och ange dessa korrekt i en referenslista. För de studenter som inte hänvisat till någon litteratur krävdes en komplettering. Kravet på vetenskaplighet i skrivande och under examinerande seminarier måste därför tydliggöras i kommande kurser.

Det avslutande examinerande seminariet, där studenterna skulle redovisa sina reflektioner kring ett möte i vården blev inte som planerat. Några studenter "tog över" diskussionen och berättade ingående om personliga möten i vården som andra studenter upplevde som alltför utmanande/utlämnande. Även seminarieledaren blev överrumplad av några av dessa berättelser. Många studenter hade i stället för att berätta om ett eget möte i vården utgått från filmen [Barbara – the whole story](#). Detta innebar att

presentationen och reflektionerna kring olika etiska aspekter rörande Barbaras vård blev neutral, men samtidigt i flera fall en upprepning av vad andra studenter redan sagt. Gruppindelningen vid seminariet var inte optimal, med alltför många (20) studenter per grupp.

Beskrivning av hur kursen arbetar med kvalitet, forskningsanknytning och samverkan med andra professioner.

Kursens moment integrerades under arbetsformer som syftade till att understödja ett självstyrkt lärande, där tydliga instruktioner kring uppgifterna gavs i Canvas. För att utveckla studenternas akademiska "tänk" och skrivande gavs även handledningstillfällen kring referenshantering. Syftet med det kursavslutande seminariet var att studenternas kollaborativa lärande ska utvecklas genom att lyssna till varandras berättelser kring möten i vården. Då denna kurs ligger tidigt i utbildningen har många studenter bara börjat sin vetenskapliga bana, vilket kan innebära att kopplingen mellan teori och praktik fortfarande kan vara svår. På KTC SöS fick studenterna möjlighet att möta och samarbeta med flera andra professioner. Betydelsen av detta poängteras under de första kursdagarna, både i en föreläsning om interprofessionell samverkan och i informationen inför VFU-perioden.

Kursansvarigs slutsatser och förslag till förbättringar

I kommande kursintroduktioner bör "mer krut" läggas på träning av litteraturanknytning och källhänvisning och att tydliggöra att det är ett krav för godkänt betyg på hemexaminationen. Eventuellt skulle detta kunna ske genom en obligatorisk workshop i samarbete med bibliotekets personal, kursansvarig kommer att undersöka möjligheterna till detta. Workshopen skulle kunna utgå från de etiska begreppen värdighet, integritet, autonomi/självbestämmande (där ett kapitel i litteraturen skulle kunna delas). Studenterna skulle sedan under workshopen kunna få läsa en kort patientberättelse och därefter i små grupper träna på att knyta etiska begrepp samt en källa till texten. I den individuella skriftliga examinationen skulle alla studenter kunna utgå från filmen om Barbara och som slutsats skriva en kort reflektion där de jämför Barbaras vård med ett patientmöte under sin VFU. Upplägget för slutseminariet bör förändras, under introduktionsföreläsningarna, som fortsättningsvis gärna kan fortsätta ges via Zoom, skulle också studentdelaktigheten kunna utvecklas genom flera korta gruppdiskussioner kring föreläsningens innehåll i "break-out-rooms".

Nästa gång kursen går bör fler lärare engageras i slutseminariet så att det kan hållas med små grupper och helst två lärare som deltar samtidigt i alla grupper. Högre krav bör ställas på att litteraturen ska läsas och användas. Studenterna bör om möjligt placeras inom geriatriken där möjligheterna att träna omvårdnad och teamarbete samt kommunicera med patienter skulle vara stora. Förhoppningsvis kan också samarbetet med Fatima Edström och KTC SöS fortsätta, kanske skulle studenterna fortsätta få 1–1,5 dag på KTC som introduktion till ett färre antal VFU-dagar. På KTC skulle studenterna kunna få möjlighet att träna injektioner (s.c., im.) samt puls och blodtryck, vitalparametrar och NEWS2 och VFU:n skulle då kunna begränsas till en vecka (4 dagar).

Synpunkter på kursen och förbättringsförslag från övriga

Under ett möte 27/8 med programdirektor för röntgensjuksköterskeprogrammet och programmets utbildningsadministratör diskuterades förslag på förändringar inför kommande läsår, där VFU-placering inom geriatriken anses viktig.

Beskrivning av hur kursvärderingen har återkopplats internt och till studenterna

Kursvärderingen delges lärare som varit engagerade i kursen, programansvariga samt publiceras på kursens externa hemsida (courses.ki.se). Utvärderingen samt de förändringar som skett presenteras också kort för studenterna vid kursstarten VT21.